

reket és municiót vitt Anglia, oly módon vélte a legbiztosabban megóvni a szállításait az elsüllyesztéstől, hogy *amerikai állampolgárokat vett a fedélzetre*, mint ahogy a Lusitania esetében történt.

Most pedig *betegápoló-apáccákkal oltalmazza csapatszállításait* s mikor egy csapat-szállító gőzösét elsüllyesztették, a betegápolónők szomorú sorsát úgy tünteti fel, mint a német barbárság égbekiáltó igazságtalanságát, holott az elsüllyesztés jogos volt. Mikor Miss Cavellt kémkedésért törvényes formák között elítélték, hogy ellenségeink alattomos rendszerét lehetetlenné tegyék, jajveszékléseik a semleges államokban süket fülekre találtak, most *új mártírokat keresnek*, hogy a németek embertelenségének hazug vádjával telekürtölhessék a világot. (M. T. I.)

Felderítő harcok keleten.

Budapest, december 10. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) **Az orosz hadszíntéren helyenkint jelentéktelen felderítő harcok vannak. Egyébként az arcvonalon nyugalom uralkodott.**

Höfer altábornagy
a vezérkari főnök helyettese.

Berlin, december 10. A nagy főhadiszállás jelenti: **A keleti hadszíntéren nincs új esemény.**

Legjobb hadvezetőség.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Abszolutilizmus Oroszországban.

— A dumát nem hívják össze. —

Berlin, december 10. A *Lokalanzeiger* azt írja, hogy a cár két ukázban közölte, miszerint a hadiállapot miatt lehetetlen az 1916-iki és 1917-iki költségvetési javaslatot kidolgozni és előterjeszteni. Ha összeülne a дума, az csak hátráltatná a költségvetési bizottság működését. A cár uralma a legutóbbi három hónap alatt még önkényesebbé vált, mint valaha volt.

Berlin, december 10. A *Vossische Zeitung*-nak jelentik Stockholmból: *Goremykin* miniszterelnök múlt hó végén azt ajánlotta a cárnak, miszerint a дума megnyitását bizonytalan időre halassza el és az alkotmány 87. szakasza értelmében *az országgyűlés nélkül bocsásson ki törvényeket*. Miután a kormány tagjainak többsége nem egyezett bele ebbe az alkotmányszegésbe, végre abban állapodtak meg, hogy a dumát *néhány nappal az orosz karácsony előtt hívják össze*, az ünnepekig sürgősen elintézik a költségvetést, azután ismét elnapolják a dumát és *belátható időn belül nem hívják ismét össze*.

A kormány főként attól tart, hogy a дума arra kényszeríthetné a minisztertanácsot, hogy bármily rövid ideig ülésezik is a дума, *kényes kérdésekben kénytelen legyen nyilatkozni*. Eddig azt remélték, hogy a дума összeüléseig a román és a görög helyzet tisztázódik és az orosz hadikölcsön kedvező eredménnyel lezáródik és hogy az orosz menekültek és nyomorgók ügyét is kedvezően intézik el. A valóságban azonban eddig e kérdések egyike sem jutott a megoldás stádiumába.

A képviselőház ülése.

(*Saját tudósítónktól.*) A képviselőház mai ülését tizenegy órakor nyitotta meg *Beöthy Pál* elnök. Az ülés megnyitása után az elnök jelentette, hogy a Feministák Egyesülete a választójognak a nőkre való kiterjesztése érdekében kérvényt nyújtott be a képviselőházhoz. Ezt a kérvényt átutalták a kérvényi bizottsághoz. Ezután a felhatalmazási törvényjavaslat általános tárgyalásának a folytatása következett. Az első felszólaló *Szterényi József* volt.

Szterényi József beszéde elején kifejtette, hogy a gazdasági kérdésekről lévén szó, hangot kell adni annak az elkeseredésnek, amely a gazdasági köröket országszerte elfogja. Nem a gazdasági helyzet, hanem más miatt történik ez. A háború okozta helyzetet mindenki türelemmel és lelkesedéssel viseli, hanem az elkeseredés a kormányzati intézkedések, illetőleg nem-intézkedések miatt van, amelyek a gazdasági életet még súlyosabbá teszik. (Helyeslés a baloldalon.)

És ezek a nem-intézkedések igen számosak. Itt van az adminisztrációban megnyílvánuló kormányzati rendszer, amely béklyóba veri a gazdasági életet. Itt van *a városi lakosság elkeseredése* a kormánynak az élelmiszerkérdésben tanúsított magatartása miatt. Itt van a forgalom terén beállott lehetetlen helyzet, itt van a kormány teljes tehetetlensége az építőiparban egyesített iparágak terén. Itt vannak a hadseregszállítások, amelyeknél a magyar gazdasági életből száz- és százezer vesznek el. (Helyeslés.)

Néhány példát hoz fel arra, hogy az állami közigazgatás mennyire megbénítja a kereskedelmi forgalmat. Így például annak idején a Házban buzdították a magyar ipart és kereskedelmet, hogy a meghódított területeken igyekezzék magának tért hódítani. Ezt meg is próbálta, de a katonai kormányzás sajnálatára közölte az illetőkkel, hogy addig nem tehet semmit, amíg a magyar királyi pénzügyminiszter el nem intézi *a kiviteli kontingensek dolgát* és addig, amíg ez meg nem történt, *csakis az osztrák pénzügyminiszter által engedélyezett kivitel jöhet létre*, ami viszont azt jelenti, hogy *az osztrák ipar ismét elfoglalja a meghódított területeken azt a helyet, amely nekünk is juthatna*.

Egy más eset a hadsereg fémgyűjtő hivatalának a működése. Összeszedik a rézedényeket, holott *az ország erdélyi részében két rézbánya van*, amelyek azelőtt francia tőkével voltak üzemben. A háború tizenöt hónapjának kellett elteltéig, *amíg az egyiket a bányák közül üzembe helyezték* és ez havonként 14—15 vagon rézet produkál. A másik bánya azonban *egyáltalában nincsen üzemben*. Ezt azért mondja, hogy a közigazgatásnak is kötelessége volna gondoskodni és gondolkodni, nem pedig várni az égi mannára. (Helyeslés a baloldalon.)

Kérdi a kormányt, hogy *miért nem tájékoztatja a nemzetet és a törvényhozást a háború költségeiről?* A külföldi kormányok ezt már mind megtették. Kérdezi továbbá, hogy mi a szándéka *az elpusztult kárpáti falvak felépítése dolgában?* A kormánynak kötelessége volna az országgyűlést legalább ilendőségből a hadikiadások nagysága felől tájékoztatni, nálunk azonban e tekintetben semmi kísérlet sem történt, úgy, hogy az osz-

trák jelentések szerint kell igazodnunk. Ezeknek alapján körülbelül 360—380 millió koronára tehetők a magyar állam hadi háborús költségei, vagyis $6\frac{1}{2}$ milliárd volna az eddig tizenhat hónap alatt, tehát *két esztendő alatt* — mert ennyire számítani kell — 9—10 milliárd korona.

Ma pénzhiány van, mert a gazdák, a kereskedők és a gyárosok pénze a bankokban hever, de a háború után következni fog az anyagbeszerzés, mely sokkal drágább lesz és amely ki fogja méríteni ezeknek a tényezőknek anyagi erejét. Az óriási terhekkel szemben a pénzügyminiszternek *az ország gazdasági teljesítőképességét emelnie kell és gondoskodnia arról, hogy megfelelő fedezete legyen*.

Nagyszabású tervek szükségesek a későbbi állami feladatok megoldására és nem paradoxon, hogy ilyen súlyos gazdasági viszonyok közt nagyobb beruházásokat kell tenni a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem terén egyaránt.

Hangoztatja a szociális alapon felépült *nemzeti birtokpolitika szükségét*. A kormány már megtette erre az első lépést az altruista bank felállításával.

Csuka István: Sikertült!

Szterényi: Amennyire én ismerem, *sikertült*. — Helyesli a kiegyezési tárgyalásoknak megindítását és *a Németországgal való legszorosabb gazdasági közeledést*. Az indemnitást nem fogadja el.

Teleszky János pénzügyminiszter válaszol *Szterényi* felszólalására. Elismeri, hogy gazdasági téren komoly bajok vannak, tudja, hogy az összes hadviselő államokban hasonló komoly a helyzet gazdasági téren. Nem akarja azt mondani, hogy a kormány minden intézkedést megtett, *beismeri, hogy sok intézkedése nem volt célszerű* és nem úgy történt minden, ahogy szerettték volna és elismeri azt is, hogy a háború okozta gazdasági bajok egy része a kormány intézkedésével kapcsolatos.

Brđjanovics Guido a horvátok nevében kijelenti, hogy gróf Tisza István miniszterelnöknek az a nyilatkozata, melyet a cimerkérdésében a horvátoknak tett, megnyugtatólag hatott.

Sághy Gyula a kiegyezésről szól, azután azt fejtegeti, hogy az általános választói jogot a kormánynak be kell hozni.

Krolop Hugó, majd *Huszár Károly* szóval fel, aki a kormány mulasztásait sorolja elő; bírálja a hadisegélyezést és azt fejtegeti, hogy az elesettek családait a háború befejezéséig segélyezzék.

Az elnök ezután bekezesztette az ülést. Szombaton folytatják a vitát, déli szünet nélkül.

Bélyeggyűjtők

figyelmébe ajánlom a legújabban érkezett

bélyegkülönlegességeket.

Várnagy L. könyv- és papirkereskedése.

Nemzeti-szálloda

(volt Konrad) Róka-
utca 6. sz., Szeged-
pályaudvarral szemben
Gyönyörűen átalakítva

tiszta szobák 2 koronától kezdve. — Kávéház
egész éjjel nyitva.